

Kui sind pole siin...

Täna tahan rääkida messidest. Ikka selles stiilis, et kus vanasti... Jah, vanasti olid suurematel ehitusmessidel väljas kõik juhtivad ehitusfirmad. Oli tore uurida, mis sel aastal uudist – igal firmal eraldi ja ehitusvallas üldse. Kui endal ostusoovi polnud, helistasid õhtul tuttavale, et kuule, hea messipakkumine saadaval... Huvitav oli.

Viimasel ajal olen üha enam kuulnud üleolevaid lausumisi, et meid teatakse niigi, ei hakka messiboksi peale raha kulutama. Aga ei ole nii! Minusuguse südamesse rajab kindla peale tee kahtluse, kas see firma mitte pankroti poole liigu. Ja kindlasti pole ma ainuke usitaja.

Muidugi otsin messilt ka midagi erilist ja huvitavat. Tänavuselt aiandus- ja sisustusmessilt leidsin uue ja vahva tegija – Veranda Club! Te võite ju öelda, et üks väliköök ei pea olema nii ilus ja mobiilne; et kartuleid võib koorida ka sõst-rapõosa all; et lõke on ehedam kui kurnilt kujundatud pliidiplaat jne. Aga ei – kes tahab head äri ajada, pidagu meele, et ostuotsuseid teevad naised! Kellel paraku on natuke arenenum ilumeel ja mugavussoov kui meestel. Samuti kogemus, et “ah, ma teen iga kell samasuguse!” on sama tühi lubadus kui mis tahes valimisloosung.

Teisalt tundub messidel, et eksponeeridid usuvad kogu Eestimaa elanikkonda elavat villas või vähemalt aiaga majakeses. Jalutage natuke meie nn magalajoonides, koputage mõnele uksele ja mõõtke ära nende rõdud! Ja käivitage siis tõeline tarvilike rõduvidinate tööstus! Alates rõdupõrandate ja siseinte

moodulitest kuni kõiksugu sisustuselementideni. Ja juba mõne aasta pärast võin kõigile rääkida, kuidas teeniste oma esimese euromiljoni. Või hoian saladust?

KAJA PRÜGI

VALDEK KULBACHI ARHIIV

Püsiühenduse kesksilla mudel katsetamisel.

Muhu silda oodates

Võib tõesti juhtuda, et püsiühenduse loomiseks mandri ja Muhu saare vahel kulub veel mitu aastakümnet.

See teema tõusis Eestis aktuaalseks tegelikult juba 1936. aastal, kuid pole konkreetset lahendust leidnud siimaani. Silla ehitamise võimaluste uurimiseks on moodustatud komisjone, konsulteeritud paljude välisriikide spetsialistidega.

Juba enne sajandivahetust valmis Tallinna Tehnikaülikooli professori, Eesti tunnustatuima sillaspetsialisti Valdek Kulbachi juhendamisel silla üldskeem ning selle keskse osa, ripp-silla katsetamiseks sobiv makett. Nüüdseks on emeriitprofessor jõudnud seisukohale, et parim variant keskse sillaosa jaoks on kombineeritud ripp-vantsild (nn hübriidsild).

Silla valmimist on lubatud küll 2012., küll 2014. aastaks. Kuni 2007. aastal kuulutas toleaeagne majandusministeeriumi kantsler, et lähema kümne aasta jooksul püsiühendust ei tule.

Kuid millisenä näeb Valdek Kulbach mandri ja Muhumaa püsiühenduse loomise võimalusi praegu?

Nüüdsed sillamõtted

“Minu seisukoht pole kahjuks või õnneks muutunud. Kuid kõige paremini iseloomustab selle sillaga seotud olukorda järgmine seik.

Viimati käisin Saaremaal sillateemalisel kokkusaamisel 2005. aastal.

Esimest korda tulid sinna Taani sil-laehitusspetsialistid, kes on oma üleväinasildadega kuulsad kogu maailmas. Varem neid meie vaateväljas millegipärast pole olnud.

Taanlased pole siiski ainukesed, kes suudavad võimsaid sildu ehitada. Mul on olnud kontakte Ukrainna suuremate ehitus- ja projekteerimisfirmadega, keda ei tohiks pakumistest kõrvale jätta, kui see sild peaks kunagi ehitamisele tulema.

Arutelu oli tõsine. Lõppsonas tegi toonane majandusminister umbes järgmise kokkuvõtte: “Neile, kes silda tahavad, ütlen, et jälle on astunud samm edasi silla ehitamise suunas. Aga need, kes silda ei taha, võivad kindlad olla, et ega see niipea ei tule.”

Ma saan asjast väga hästi aru. Sild, kui lausa ei kaota, siis ka-handab praamiomanike sissetuleku äärmiselt väikeseks. Muide, mu hea kolleeg Ilmar Pihlak, praegune emeriitprofessor, kes tegeles liik-lusküsimustega, uuris, kuidas elanikkond silla ehitamise suhtub. Üle 70% saarlastest pidas seda vajalikuks, umbes sama ülekaalu-ga olid vastu tallinlased, kellel on Saaremaal suvilad. Eks nad kardavad oma suvekodus suurt rahu kaotada.

Kahjuks pole kuigi palju noori aktiivseid insenere ja teadlasi, kes Saaremaa sillaga edasi läheksid. Oleks vaja veel uurida silla dünaamikat. Sellega on küll alustatud ja mingeid materjale leidub, kuid töö pole lõpule viidud.

Järg lk 308